

Afet Bölgesi	Kahramanmaraş, Adıyaman, Kilis, Osmaniye, Gaziantep, Malatya, Şanlıurfa, Diyarbakır, Adana, Hatay, Elazığ	Tarih	16.08.2023
Hazırlayan	Hayata Destek		

1. Genel Durum Değerlendirmesi

1. Psikososyal destek etkinliği, Kahramanmaraş

6 Şubat 2023 sabahı meydana gelen 7,8 ve 7,5 şiddetindeki iki deprem, 1,8 milyonu Suriyeli mülteci olmak üzere yaklaşık 14 milyon kişinin yaşadığı¹ Adıyaman, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Osmaniye, Gaziantep, Malatya, Şanlıurfa, Diyarbakır, Elazığ ve Adana'yı etkilemiştir.

Son resmi açıklamaya göre, hayatını kaybedenler, 7.302'si mülteci olmak üzere 50 bin 783'tür. Yaralı sayısı 107 bindir.

Depremlerden 9,1 milyon kişi etkilenmiş, 3 milyon kişi yerinden edilmiştir.

Hayata Destek, son acil durum raporunu 2 Ağustos'ta yayımlamıştır. Aşağıda, deprem bölgesindeki gelişmeler sıralanmıştır.

- Depremin 6. ayında Hayata Destek, acil durum müdahalesine devam etmektedir. Hayata Destek çalışmaları, depremden en çok etkilenen Hatay, Adıyaman, Kahramanmaraş ve Malatya illerinde yoğunlaşmaktadır. Buna ek olarak Diyarbakır, Şanlıurfa, Batman, Mardin, Adana, Mersin, İzmir ve İstanbul olmak üzere 8 ilde yürüttüğü faaliyetlerle acil durum müdahalesini sürdürmektedir.
- Hayata Destek, deprem bölgesinde çalışan insani yardım kurumlarının oluşturduğu Türkiye Yerel STK İnsani Forumu'nun (TİF) koordinasyon görevine devam etmektedir.
- Hayata Destek, barınma/gıda dışı ihtiyaçlar (NFI), gıda güvenliği ve geçim kaynağı (FSL), su, sanitasyon ve hijyen (WASH), eğitim, geçici yerleşim desteği, ruh sağlığı ve psikolojik destek (MHPSS) ve koruma sektörlerinde çalışmalar yapmaktadır.
- Hayata Destek, Hatay, Adıyaman, Kahramanmaraş ve Malatya'da, depremden etkilenen yerel toplulukların kendi ihtiyaçlarına yönelik geliştirdikleri projeleri mikro hibelerle desteklemektedir.
- Hayata Destek, 6 Şubat'tan bu yana toplam 549.378 afetten etkilenen kişiye destek olmuştur.
- UN OCHA'nın Ağustos tarihli son verilerine göre, deprem en çok etkilenen dört ilde (Hatay, Kahramanmaraş, Adıyaman, Malatya), geçici barınma alanlarında yaşayan hane sayısı 181 bin 264'tür. Bu sayı, Mart ayındaki veriye göre %59 daha azdır. Sadece gayri resmi barınma alanlarında 100.159 hane bulunmaktadır, bu da aynı tarihli verilere göre %64 oranında bir azalmaya işaret etmektedir. Resmi verilere göre 40 resmi barınma alanında 344.016 kişi, konteyner kentlerde ise 320.805 kişi yaşamaktadır².

¹ 2023 Earthquakes Displacement Overview, IOM

² <https://reliefweb.int/report/turkiye/humanitarian-transition-overview-turkiye-earthquake-response-august-2023>

- Deprem nedeniyle yerinden edilen afetten etkilenen kişilerin %90'ının hala geçici barınma alanlarında yaşadığı tahmin edilmektedir³.
- AFAD tarafından hazırlanan Türkiye Afet Sonrası İyileştirme Planı'nın (TASİP) taslak planına göre, geçici barınma alanlarında afetten etkilenen kişiler en fazla 2 yıl barınabilecektir. Yanı sıra, kalıcı konutlara geçmeye hak kazanan veya konut kredisi alan afetten etkilenen kişiler 30 gün sonra geçici barınma alanlarından tahliye edilecektir. Planın yıl sonuna kadar yürürlüğe girmesi planlanmaktadır⁴.
- Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, 11 ilde yaklaşık 180 bin konut ve köy evinin ihalesi tamamlanarak yapımına başlandığını açıklamıştır⁵. Deprem bölgesinde hastane ve sosyal hizmet merkezleri de dâhil olmak üzere yaklaşık 280.000 bina çökmüş ya da büyük ölçüde hasar görmüştür⁶.
- Deprem bölgesinde bir ay içinde yaklaşık 14.400 doğum yapılacağı tahmin edilmektedir. Doğrudan etkilenen nüfus içinde hamile kadın oranı ise tahmini 130.000'dir⁷.
- UN OCHA'nın hazırladığı deprem insani müdahale aktörleri haritasına göre⁸, afet bölgesinde 74'ü yerel uygulayıcı sivil toplum kuruluşları, 73'ü destek veren kurumlar olmak üzere toplam 147 kurum çalışma yürütmektedir. Sektörel olarak en fazla koruma sektöründe (78) hizmet veren kurum varken, erken iyileşme sektörü en az insani yardım aktörünün olduğu sektördür (6 kurum).
- Türkiye genelindeki rekor sıcaklıklar özellikle deprem bölgesini olumsuz etkilemektedir. Depremin en çok etkilediği illerden Hatay'da ortalama sıcaklık 35 dereceyken, Adıyaman ve Kahramanmaraş'ta 42 dereceye varmaktadır⁹.

2. Nüfus Verileri (Türkiye)

	Toplam	Kaynak
Etkilenen kişi sayısı	9.1 Milyon	Birleşmiş Milletler İnsani Yardım Koordinasyon Ofisi (UN OCHA)
Ölü sayısı	50.783	Türkiye Hükümeti
Yaralı Sayısı	107.000	Türkiye Hükümeti

3. İnsani Yardım İhtiyaçları, Müdahaleler ve Sektörel Bazlı İhtiyaçlar

Deprem bölgesinde barınma, kısa ve uzun vadede en önemli öncelik olmaya devam ederken, diğer öncelikli ihtiyaçlar arasında su, sanitasyon ve hijyen (WASH), ruh sağlığı ve psikososyal destek (MHPSS), nakit ve geçim desteği gibi kamu hizmetlerinin sağlanması yer almaktadır.

Afetten etkilenen kişilerin konteynerlere ya da kira yardımına başvurabilmesi ve bu iki seçenek arasında oranın kira yardımında daha fazla olması, gayri resmi alanlarda yaşayan önemli sayıda insanın resmi barınma alanlarına taşınmayı beklemediğini ve alternatif barınma çözümlerini tercih ettiğini göstermektedir. Evleri orta, ağır ya da tamamen hasar görmüş kişilerin önemli bir çoğunluğu konteyner desteği almamayı tercih etmiş ve bunun yerine kira desteği için başvuruda bulunmuştur. Bu kişilerin birçoğu, artan fiyatlar ve mevcut stokların yetersizliği nedeniyle kiralama seçeneklerine erişimde zorluklarla karşılaşmakta ve şu anda çadırlarda kalan kişilerin büyük bir çoğunluğunu oluşturmaktadır¹⁰.

³ <https://reliefweb.int/report/turkiye/sard-turkiye-earthquake-response-flash-report-15-august-07-2023>

⁴ <https://www.milliyet.com.tr/gundem/gecici-barinmaya-iki-yil-sinirlamasi-6990508>

⁵ <https://www.aa.com.tr/tr/asrin-felaketi/depemlerden-etkilenen-illerde-180-bin-konut-ve-koy-evinin-yapimi-suruyor/2962160>

⁶ <https://reliefweb.int/report/turkiye/unfpa-turkiye-earthquake-situation-report-6-3-august-2023>

⁷ <https://reliefweb.int/report/turkiye/unfpa-turkiye-earthquake-situation-report-6-3-august-2023>

⁸ <https://app.powerbi.com/view?r=eyJrIjoieYjM4Njc4NDgtZmZjMi00ZTVkLWI1MWUtNzY2ZTFmNzU3N2E0IiwidCI6ImU1YzM3OTgxLTY2NjQtNDZlNC04YTBJLTY1NDNkMmFmODBiZSIsImMiOj9>

⁹ <https://afet.mgm.gov.tr/>

¹⁰ <https://reliefweb.int/report/turkiye/humanitarian-transition-overview-turkiye-earthquake-response-august-2023>

Barınma alanlarındaki süreç oldukça değişkendir; alanları birleştirme ve konteynerleri genişletme yer değiştirmelere yol açmaktadır.

Deprem bölgesindeki ekonomik koşulların iyileştirilmesi için destek mekanizmalarının artırılması önem kazanmaktadır. Küçük ve orta ölçekli işletmeler, kooperatifler, yerel çiftçiler ve işçiler özellikle olumsuz etkilenmiştir. Gelir getirici faaliyetler yaratmak ve etkilenen bölgelerdeki vasıflı işçileri geri getirmek ya da korumak için ekonomik faaliyetleri sürdürmek için destek ihtiyacı devam etmektedir. İnsani yardım kurumları, dilencilik de dâhil olmak üzere yüksek riskli, yasadışı, sosyal açıdan aşağılayıcı veya istismar riskine açık geçici işleri kabul eden insan sayısında artış gözlemlenmiştir¹¹.

Çocuklar geçim kaynağına erişim sorunları nedeniyle özellikle risk grubudur. Araştırmalar, hanede çocukların temel ihtiyaçlarının alımında, yetişkinlere oranla daha da fazla kısıntı olduğunu göstermektedir. Çocuklara harcanan gıda (en az %3), temel ihtiyaç malzemesi (%8) ve tıbbi bakım harcamaları (en az %12), deprem öncesine göre azalmıştır. Erkek ve kız çocukları yüksek oranda işçiliğe, çocuk yaşta evliliğe ve dilencilik de dahil çocuk işçiliğinin en ağır ve tehlikeli türlerine maruz kalmaktadır¹².

Ekonomik risk altındaki bir başka grup da kadınlardır. Depremden önce kadın istihdamının nispeten düşük olması nedeniyle, kadınların çoğu erkeklerin gelirine güvenmek zorunda kalmakta; ücretsiz ev ve bakım işleri yapmaktadır. Geçim kaynağı odaklı müdahalelerin, daha eşit bir toparlanma sağlamak için kırsal kesimdeki kadınlar ve engeli olan bireyler de dâhil olmak üzere tüm kesimlerden kadınlara öncelik vermesi önemlidir. Ayrıca, kadınların işletmeleri önemli kesintilere ve kayıplara uğramıştır. UN Women ve Türkiye Kadın Girişimciler Derneği (KAGİDER) tarafından afet bölgesindeki kadın girişimcilerle yapılan hızlı değerlendirmeye göre, girişimcilerin %88'i depremden bir ay sonra işlerinin kesintiye uğradığını ve %50'si yıkılan bina ve/veya hasar gören ekipman gibi çeşitli nedenlerle ekonomik faaliyetlerine geri dönemediklerini bildirmiştir. Görüşülen girişimciler en büyük ihtiyaçlarını hibe şeklindeki finansal kaynaklara erişim (%25), insan kaynakları (%18) ve ekipman (%16) olarak belirlemiştir. Çoğunluk (%70) depremden sonra çocuklar, yaşlılar ve engelliler için artan bakım sorumluluklarının altını çizmiştir¹³.

3. Oluklu köyünde MHPSS ekibinin katılımıyla geleneksel kaynak suyu başında toplanma etkinliği, Adıyaman

Su, sanitasyon ve hijyen (WASH), tüm sahalarda sürekli olarak bildirilen en öncelikli ihtiyaç olmaya devam etmektedir. UN OCHA'nın raporu, gayri resmi barınma alanlarının yalnızca %56'sında tuvaletlerin mevcut olduğunu belirtmektedir. Tuvalet ve duşların erişilebilirliği, cinsiyetler için ayrılmış tesis eksikliği, su ve bakım

¹¹ <https://reliefweb.int/report/turkiye/humanitarian-transition-overview-turkiye-earthquake-response-august-2023>

¹² <https://reliefweb.int/report/turkiye/humanitarian-transition-overview-turkiye-earthquake-response-august-2023>

¹³ <https://reliefweb.int/report/turkiye/un-women-brief-earthquake-turkiye-impacts-and-priorities-women-and-girls-april-6-2023>

konusunda yaşanan sorunlar devam etmektedir. Ayrıca, özellikle kadınlar ve kız çocukları için yüksek oranda hijyen malzemesine ihtiyaç vardır¹⁴.

Aile planlaması malzemelerinin ve kadın hastalıkları ve doğum uzmanlarının eksikliği, hamile kadınların her zaman rutin doğum öncesi kontrollerini yaptıramamasına, hamilelik ve doğum sırasında tedavi olanaklarının kısıtlı olmasına neden olmaktadır. Birçok kadın artan fiyatlar nedeniyle yeterli sayıda hijyenik ped satın alamadığı için regl malzemelerine erişim de sorun olmaya devam etmektedir. Hijyen konusunda daha fazla bilinçlendirme oturumuna ihtiyaç duyulmaktadır¹⁵.

Depremden sonra fiziksel, cinsel ve psikolojik şiddet de dâhil olmak üzere toplumsal cinsiyete dayalı şiddetin arttığı tespit edilmektedir. Ayrıca, kadınlar psikososyal destek, vaka yönetimi, hukuki yardım, adalete erişim gibi hizmetlere erişimde zorluklarla karşılaşmaktadır.

hayata destek olun

Deprem bölgesindeki çalışmalarımıza destek olmak için tıklayın

¹⁴ <https://reliefweb.int/report/turkiye/humanitarian-transition-overview-turkiye-earthquake-response-august-2023>

¹⁵ <https://reliefweb.int/report/turkiye/unfpa-turkiye-earthquake-situation-report-6-3-august-2023>

HATAY

4. Su arıtma cihazı, Hatay

Hatay'da temiz su ve içme suya ihtiyaç hala devam etmektedir. Çadır ve konteynerlerde yaşamanın getirdiği iş yükü özellikle kadınlar üzerinde olumsuz etkilere neden olmaktadır. Toplu alanlarda birlikte yaşamanın gruplar arasında çatışmalara neden olduğu gözlemlenmiştir.

Havaların ısınması ile depremden etkilenmiş bireylerin yaşam alanlarında ciddi hijyen sorunları, vektörel tehditler artmıştır. Ayrıca yaşam alanlarının içinin çok sıcak olması nedeni ile insanların çözümsüz kaldıkları tespit edilmiştir. Temel ihtiyaç kapsamında olan buzdolabının özellikle sağlık sorunu olan bireylerin ilaçlarını muhafaza edememesine yol açmaktadır. Vantilatör veya klima (Özellikle engelli bireylerin bulunduğu yaşam alanlarında sıcak ile birlikte pişik ve enfeksiyon oranında artış olmaktadır, bu durumda

bireylerde yatak yaralarına neden olmaktadır), büyük beden hasta alt bezi, yazlık kıyafet, istihdama erişim gibi talepler mevcuttur. Ulaşımın her bölgede sistemli olarak aktif olmaması nedeniyle market, hastane, kamu kurum ve kuruluşlarına erişim sorunları yaşanmaktadır.

Hatay'da gayri resmi barınma alanlarının sayısı oldukça azalmıştır. Bu nedenle erişim ekipleri resmi çadır alanlarında da ihtiyaç analizi ve görüşmelere başlamıştır. Kırıkhan Kaymakamı'yla yapılan görüşme sonrası, Kırıkhan bölgesinde yaklaşık 1000 ailenin yaşadığı bir resmi çadır alanına mobil çamaşırhane kurulmuştur. İlerleyen dönemde hijyen malzemeleri, bebek malzemeleri ve mama dağıtımı için planlama yapılmaktadır. Dağıtım çalışmaları kapsamında alan araştırması yapılarak ihtiyaçlar tespit edilmektedir. Aile hijyen paketi, su bidonu, gıda ve mutfak paketleri, bebek bezi, bebek maması, bebek hijyen paketi dağıtımları yapılmıştır.

Su, sanitasyon ve hijyen ekibinin 3 ayrı alana yerleştiği toplam 5 çamaşır makinesi 2 kurutma makinesi aktif olarak hizmet vermektedir.

Hayata Destek acil durum MHPSS (ruh sağlığı ve psikososyal destek) ekipleri 2-16 Ağustos tarihleri arasında Antakya Akasya, Narlıca ve Altınözü'nde bulunan gayri resmi barınma alanlarında 5-12 yaş aralığında toplam 152 çocukla psikososyal destek etkinlikleri düzenlemiştir. Yanı sıra Ağustos itibariyle, özel gereksinimli çocuklara yönelik oturumlar da başlamış, bu kapsamda Narlıca'da 7 çocukla psikososyal destek oturumu düzenlenmiştir. Tüm PSS etkinliklerine katılan ve hassas grupta değerlendirilen çocuklar, koruma süreçlerini yürütmek amacıyla Hayata Destek vaka ekiplerine yönlendirilmektedir. Çocukların bakım verenlerine yönelik düzenlenen 'Pozitif Ebeveynlik Oturumları'nın ardından aile hijyen paketleri dağıtılmıştır.

5. "Depremin Ardından Ruh Sağlığını Korumak için Alınması Gereken Önlemler" oturumu, Hatay

Yapılandırılmış psikososyal destek oturumları olan Kız Çocukları için Güçlenme ve Oğlan Çocukları için

Güçlenme programları da devam etmektedir. Narlıca, Tokaçlı, Fatikli ve Türkmenmezraası mahallelerinde devam eden 8 ayrı oturuma 102 kız ve oğlan çocuğu katılmıştır. Oturumların ardından çocuklara kırtasiye ve hijyen paketi dağıtılmıştır. Çadır alanlarında çocukların hem bilgiye, eğlenmeye, öğrenmeye hem de kırtasiye ve hijyen malzemelerine çok ihtiyacı olduğu gözlenmektedir.

Çocuklara psikososyal desteğin yanı sıra, çocukların okuldan uzak kalmasının getirdiği riskler tespit edilerek akademik destek programı da başlatılmıştır. Akasya ve Fatikli gayri resmi çadır alanlarında kurulan UNICEF eğitim çadırlarında toplam 96 çocuğa derslerine yönelik akademik destek ve rehberlik hizmeti verilmiştir. Çocuklar ve ailelerden alınan olumlu geri bildirimler, deprem bölgesinde önemli bir ihtiyaç olduğunu göstermektedir.

ADIYAMAN

Adıyaman'da ağır hasarlı binaların yıkımı sürmektedir. Yıkımlar sulamasız yapıldığı için hala ciddi bir toz problemi yaşanmaktadır. Konteyner kentlere yerleşim hızla devam etmektedir. Öte yandan, depremden daha az etkilenmiş ilçelere ve köylere yaşanmış olan göç, bu kırsal bölgelerde ciddi bir baskı yaratmakta, deprem sonrası yerleşen nüfus bu bölgelerin kapasitesini zorlamaktadır.

6. Çocuklarla PSS etkinlikleri, Adıyaman

Okullarda başlaması planlanan telafi eğitimi, öğretmen eksikliği ve kapasite yetersizliğinden dolayı etkili bir şekilde ilerleyememektedir. Telafi eğitimine erişemeyen pek çok çocuk vardır.

Adıyaman'da şebeke suyunun hala temiz olmaması nedeniyle, temiz suya erişim önemli bir ihtiyaçtır. İhtiyacın aciliyetinden dolayı afetten etkilenen kişileri şebeke suyunu kullanmak zorunda kalmakta, bu da ishal ve enfeksiyon gibi yaygın hastalıklara sebep olmaktadır. Hayata Destek ekipleri, gayri resmi barınma alanlarının kapatılması sonrası bu alanlara kurduğu duş ve tuvaletlerin köylerde duşu ve tuvaleti bulunmayan konteynerde yaşayan kişilere teslim etmiştir. Mobil çamaşır ünitesi ise mültecilerin yoğun yaşadığı bir çadır alanında faaliyetlerine devam etmekte, oldukça olumlu geri bildirimler alınmaktadır. Adıyaman'da yapılan ihtiyaç analizi sonrası belirlenen köylere aile hijyen paketi ve aile temizlik paketi dağıtılmıştır. Barınma alanlarında tespit edilen en önemli ihtiyaçlar hala hijyen paketi, kadın ve kız çocukları için bakım paketi ve bit ilacıdır.

Mültecilerin yaşadığı resmi çadır alanlarının boşaltılması planlanmaktadır. Ağustos ayının sonuna kadar Adıyaman'daki 3 resmi çadır alanında yaşayan yaklaşık 1400 mülteci ailenin 1400 kişilik konteyner alanına yerleştirilmesi planlanmaktadır.

Taşınacak konteyner kente Hayata Destek ekipleri saha ziyaretinde bulunmuştur. Buna göre, konteyner kent merkeze 40 kilometre uzaklıktadır. Alanda duş tuvalet, temel altyapı hizmetlerinin tamamlanması, ailelerin hizmetlere erişiminin sağlanması gibi pek çok ihtiyaç bulunmaktadır.

Gayri resmi barınma alanlarının kapatılmasının ardından ruh sağlığı ve psikososyal destek (MHPSS) ekipleri, köylerde çalışmayı öncelikle ve faaliyetlerine Adıyaman'ın merkez köylerinde devam edilmiştir. Psikologlar birebir terapi seansları ve psiko-eğitimler düzenlerken, çocuklarla iyilik hallerini artırıcı psikososyal destek etkinlikleri yapılmıştır. Sosyal çalışmacılar ise hane ziyaretleri yoluyla ihtiyaç tespiti, bilgilendirme ve

yönlendirme çalışmalarına devam etmiştir. Topluluğu bir araya getirci geleneksel etkinliklerle geniş katımlı aktiviteler yapılmıştır.

Yerelin Liderliğin Güçlenme programı kapsamında, onaylanan 9 proje projeye kadın kooperatifleri desteklenecek, taziye evi ve kilise tadilatları yapılacak, Cemevi'ne afet sonrası toplanma alanı yapılacak, temiz suya erişim sağlanacaktır. Topluluk gruplarına sağlana mikro hibe desteği üzerine gruplar projelerin uygulama aşamasına geçmiştir.

KAHRAMANMARAŞ

Kahramanmaraş ilçe merkezinde bulunan tüm gayri resmi alanlar kapatılmıştır. Şehir merkezinde 19 bin 404, kırsal bölgelerde ise 13 bin 983 konteyner inşa edilmiştir¹⁶.

Hayata Destek acil durum ekipleri, konteyner kentlerde ve köylerdeki gayri resmi barınma alanlarında su, sanitasyon ve hijyen (WASH), ruh sağlığı ve psikososyal destek ve koruma faaliyetlerine devam etmekte, yanı sıra hijyen promosyonu için bilgilendirme toplantıları yapmaktadır. 2-16 Ağustos tarihleri arasında 440 kişiye hijyen teşvikiyle ilgili bilgilendirme oturumu düzenlenmiştir. 4000 kişinin yaşadığı konteyner Necip Fazıl Kısakürek konteyner kentte hijyen paketi dağıtımı yapılmıştır. Mobil çamaşırhane de bu konteyner kentte hizmete devam etmektedir.

Birçok ilçeye şebeke suyu sağlansa da henüz şebeke suyu içilebilir durumda değildir. Şişe suya erişemeyen afetten etkilenen kişiler şebeke suyunu tüketmek zorunda kalmakta, bu da sağlık riskleri oluşturmaktadır.

Depremden en çok etkilenen ilçeler olan Pazarcık ve Türkoğlu'na bağlı 36 mahallede ihtiyaç analizi yapılmıştır. Ortaya çıkan ihtiyaçlar Hayata Destek acil durum ekiplerinin çalıştığı sektörlerde planlamaya dâhil edilmiş; sağlık gibi hizmetlere ilişkin ihtiyaçlar için bu alanda çalışan STK'lar ve İlçe Sağlık Müdürlüğü'ne yönlendirme yapılmıştır.

Yerelin Liderliğinde Güçlenme programı kapsamında Kahramanmaraş'ta mikro hibe verilen 8 projenin nihai faaliyet raporları ve etki analizlerinin oluşturulması için yaklaşık 200 kişiyle köy/mahalle toplantısı yapılmıştır. Projeler arasında kadın kooperatifinin güçlenmesi, cem evi ve toplanma alanlarının onarımı, bilim atölyesi, doğal malzemelerden yapılan oyun parkı gibi projeler yer almaktadır. Yeni başvuru dönemi için dönemi için 10 farklı lokasyonda bilgilendirme toplantıları düzenlenmiştir.

7. Musolar Köyü'nde mikro hibe değerlendirme toplantısı, Kahramanmaraş

¹⁶ <https://reliefweb.int/report/turkiye/devastating-earthquakes-southern-turkiye-and-northern-syria-august-15th-2023-situation-report-26-entr>

MALATYA

Malatya'da artçı depremler devam etmektedir. Günler boyunca üst üste devam eden artçı depremlerden dolayı ağır hasarlı binalar yıkılmıştır. Şehirde yaşayan insanlar arasında ciddi panik yaşanmış, binalarında yaşamaya başlayan insanlar tekrar sokakta barınmaya başlamıştır. Artçı sarsıntılar kaygıyı ve deprem travmasını tetiklemektedir.

Ağır hasarlı binaları yıkımı devam ederken, yıkım sırasında sılama yapıldığı için toz problemiyle karşılaşılmamaktadır. Şehirde pek çok yol kapalıdır. Şebeke suyunun temiz olduğu belirtilse de, depremlerin devam etmesi ve şebeke suyunun bulanık olması nedeniyle şehirde yaşayanlar bu suyun kullanımı konusunda tedirgindir. Temel ihtiyaçların dağıtımı oldukça seyrekleşmiştir, afetten etkilenen kişileri ihtiyaçlarını sosyal marketten karşılamaktadır.

Malatya'da deprem sonrası, hasar almamış ya da az hasar almış ilçelere ve mahallelere ciddi bir göç yaşanmıştır. Bu mahallelerin kapasitesi deprem sonrası yerleşen nüfusu kaldırabilecek kapasitede olmadığı için sorunlar yaşanmaktadır.

'Yerelin Liderliğinde Güçlenme' programı kapsamında 15 topluluğun projesi onaylamış ve mikro hibe desteği sağlanmıştır. Onaylanan projeler arasında temiz suya erişim projeleri, çocuk dostu alanlar, emzirme odası, eğitim salonu, sağlık kabini, ortak mutfak alanı, dokuma atölyesi ve el sanatları atölyeleri, köy konağı tadilatı, spor aktivitelerine teşvik projesi, toplanma alanı yer almaktadır.

4. Hayata Destek'in Acil Durum Müdahalesi

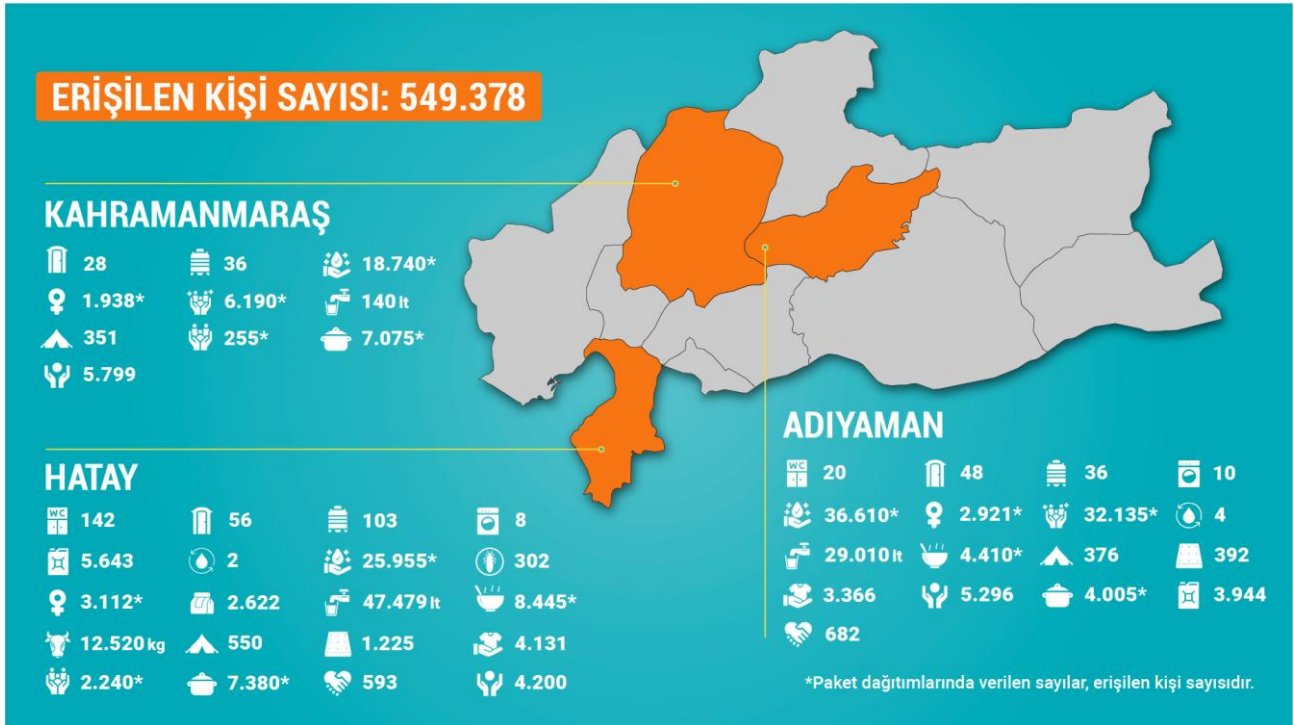
Hayata Destek, Hatay, Kahramanmaraş, Adıyaman ve Malatya başta olmak üzere insani yardım müdahalelerine devam etmektedir.

Kırsalda ve şehir merkezlerinde yer alan geçici barınma merkezlerindeki su ve sanitasyon altyapısını karşılamak üzere WASH (Su, Sanitasyon ve Hijyen) çalışmalarının yanı sıra barınma, gıda güvenliği sektöründeki müdahaleler ve afetten etkilenmiş çocuklara ve yetişkinlere psikolojik/psikososyal destek (MHPSS) de Hayata Destek'in sektörel müdahaleleri arasında yer almaktadır. Hayata Destek, Hatay, Adıyaman, Kahramanmaraş ve Malatya'da da 'Yerelin Liderliğinde Güçlenme' programı sonrası, afetten etkilenen toplulukların afete karşı dirençlerini artırabilmek için hazırladıkları projeleri mikro hibelerle desteklemekte; proje yürütücülerine teknik destek vermektedir.

Hayata Destek'in Hatay, Adıyaman ve Kahramanmaraş'taki acil müdahaleleri aşağıda bulunmaktadır.

6. Necip Fazıl Kısakürek konteyner kentte hijyen paketi dağıtımı, Kahramanmaraş

Durum	Tanım	Dolaylı Hedef
<u>Devam ediyor</u>	WASH: Seyyar Tuvalet - Duş Üniteleri (Hatay) Gayri resmi barınma alanlarına 14 seyyar duş, 42 tuvalet ve duş ünitesi olmak üzere toplam 56 seyyar ünite kurulmuştur.	<u>5.600</u>
<u>Devam ediyor</u>	WASH: Su Depoları (Hatay) Defne, Antakya, Samandağ ve Kırıkhan'da farklı noktalarda 16 adet 5 ton, 87 adet 3 ton olmak üzere toplam 103 adet su deposu kurulmuştur.	<u>54.667</u>
<u>Devam ediyor</u>	WASH: Çamaşır Üniteleri (Hatay) 3 farklı barınma alanında toplam 5 çamaşır makinesi ve 3 kurutma makinesi yerleştirilmiştir ve aktif olarak kullanılmaktadır.	<u>12.283</u>
<u>Devam Ediyor</u>	WASH: Su Arıtma Cihazı (Hatay) Tespit edilen dağınık barınma alanlarına günde 2 ton su arıtacak kapasitede 2 adet su arıtma cihazı kurulmuştur. Her birinin günde yaklaşık 700 kişinin içme suyuna erişimi hedeflenmektedir.	<u>22.500</u>
<u>Tamamlandı</u>	WASH: Seyyar Tuvaletler (Hatay) Çeşitli gayri resmi barınma alanları için toplam 100 adet seyyar tuvalet kurulmuştur. Altyapının sağlanabildiği bölgelerde kanalizasyon sistemine bağlı tuvaletler için planlama yapılmış ve seyyar tuvaletler geri toplanmaya başlamıştır.	<u>2.000</u>
<u>Tamamlandı</u>	WASH: Çadır İlaçlama (Hatay) Yeni Stadyum'da bulunan çadır kentte, 600 çadır salgın hastalık riskine karşı ilaçlanmıştır.	<u>3.000</u>
<u>Tamamlandı</u>	WASH: Hijyen Paketi Dağıtımı (Hatay) 5 kişilik bir ailenin temel hijyen ihtiyacını karşılayacak toplam 5.191 hijyen paketi dağıtılmıştır.	<u>25.955</u>
<u>Tamamlandı</u>	WASH: Kadınlar için Bakım Paketi Dağıtımı (Hatay) Kadınların ihtiyaçları gözetilerek tasarlanmış bakım paketlerinden 3.112 adet dağıtılmıştır.	<u>3.112</u>
<u>Tamamlandı</u>	WASH: Su Bidonu Dağıtımı (Hatay) Su kaynağına gidiş-gelişi azaltmak amacıyla 5.643 su bidonu dağıtılmıştır.	<u>5.643</u>
<u>Tamamlandı</u>	WASH: Bit Paketi Dağıtımı (Hatay) Dağınık yerleşimlerin bulunduğu mahallelerde, bit ilacı, bit önleyici ekipman ve taraktan oluşan 302 adet paket dağıtılmıştır.	<u>302</u>
<u>Tamamlandı</u>	Barınma: Yatak – Uyku Tulumu Dağıtımı (Hatay) 690 yatak ve 535 uyku tulumu dağıtılmıştır.	<u>1.225</u>
<u>Tamamlandı</u>	Barınma: Çadır Dağıtımı (Hatay)	<u>2.750</u>

	Afetten etkilenen ailelere destek olmak için toplam 550 kişilik çadır dağıtımı yapılmıştır. Ayrıca çadırların yanı sıra branda, küçük ekipmanlar, battaniyeler ve şilteler de dağıtılmıştır.	
<u>Tamamlandı</u>	Barınma: Hasır ve palet Dağıtımı (Hatay) Geçici barınma alanlarındaki koşulların iyileştirilmesi ve çadır zeminin toprakla temasının kesilmesi için 234 hasır ve 1.630 palet dağıtılmıştır.	<u>1.864</u>
<u>Tamamlandı</u>	PSS – PSS Paketi Dağıtımı (Hatay) Farklı yaş grupları için tasarlanan ve çocukların kırtasiye ve oyun ihtiyaçlarını karşılayacak 593 PSS paketinin dağıtımı yapılmıştır.	<u>593</u>
<u>Tamamlandı</u>	Gıda Dışı İhtiyaç – Aile Paketi Dağıtımı (Hatay) Bir ailenin gıda dışı temel ihtiyaçlarını karşılayacak 205 paket dağıtımı yapılmıştır. Dağıtım yerleşimlerin bulunduğu mahallelerde 562 bebek bezi, 350 hasta pedi ve 78 ped dağıtımı yapılmıştır	<u>2.240</u>
<u>Tamamlandı</u>	Gıda Dışı İhtiyaç – Mutfak Paketi Dağıtımı (Hatay) Gayri resmi barınma alanlarında, afetten etkilenen kişilerin yemek yapabilmesi için gereken mutfak araç gereçlerinin bulunduğu 1.476 mutfak paketi dağıtılmıştır.	<u>7.380</u>
<u>Tamamlandı</u>	Gıda Dışı İhtiyaç – Kıyafet (Hatay) Hatay'ın farklı lokasyonlarında ihtiyaç analizleri sonrası iç çamaşırı, çocuk ve bebek kıyafeti, polar ceket gibi çeşitlerde 4.131 kıyafet dağıtılmıştır.	4.131
<u>Tamamlandı</u>	Gıda Dışı İhtiyaç: Kısa Hazırlık – Soba Dağıtımı (Hatay) Geçici barınma alanlarındaki ısınma ihtiyacına karşılık vermek için 150 adet odun sobası ve 365 torba odun dağıtılmıştır. Samandağ'da 18 soba dağıtılmıştır.	<u>1.590</u>
<u>Tamamlandı</u>	Gıda Güvenliği: Gıda Paketi Dağıtımı (Hatay) Hatay'ın farklı lokasyonlarında, 5 kişilik bir ailenin temel gıda ihtiyacını karşılayacak 1.689 gıda paketi dağıtılmıştır.	<u>8.445</u>
<u>Tamamlandı</u>	Gıda Güvenliği: Hazır Yemekler (Hatay) Deprem'in ilk günlerinde spor salonlarında barınan afetten etkilenen 1.600 kişiye 2.400 su şişesi ile birlikte hazır yemek ulaştırılmıştır. Ayrıca sonraki dönemde, gayri resmi barınma alanlarında yaşayan kişilere 1.022 adet gıda dağıtımı yapılmıştır.	<u>2.622</u>
<u>Tamamlandı</u>	Gıda Güvenliği: İçme Suyu (Hatay) Hatay'ın farklı lokasyonlarında 47.479 litre su dağıtımı yapılmıştır.	<u>15.826</u>
<u>Tamamlandı</u>	Gıda Güvenliği: Hayvan Yemi Dağıtımı (Hatay) Kırsal alanlarda hayvancılıkla geçinen çiftçilere 93 torba, toplam 12.520 kilo hayvan yemi dağıtılmıştır.	<u>465</u>
<u>Devam Ediyor</u>	WASH: Su Depoları (Adıyaman) Adıyaman'da muhtelif noktalara 3 bin litrelik 36 adet su deposu kurulmuştur. Bakım, düzenli dolum ve su kalitesi yönetimi belediye ile koordineli olarak yürütülmektedir.	<u>113.733</u>

<u>Devam Ediyor</u>	WASH: Duş Konteyneri Kurulumu (Adıyaman) Barınma alanlarına 28 adet duş ünitesi ve 20 adet duş ünitesi & seyyar tuvalet birimi kurulmuştur.	<u>3.800</u>
<u>Devam Ediyor</u>	WASH: Mobil Çamaşırhane (Adıyaman) Barınma alanlarındaki çamaşır ihtiyacına cevap vermek için tasarlanan ve 10 adet çamaşır makinesi barındıran çamaşırhane, Ç1 çadır alanında hizmete başlamıştır.	<u>7.186</u>
<u>Tamamlandı</u>	WASH: Su Bidonu Dağıtımı (Adıyaman) Afetten etkilenen kişilerin su kaynağına gidiş-geliş sürelerini kısaltmak için Adıyaman merkezde bulunan çadır alanında 10 litrelik 3.944 adet bidon dağıtılmıştır.	<u>3.944</u>
<u>Devam Ediyor</u>	WASH: Su Arıtma Cihazı Kurulumu (Adıyaman) Tespit edilen günlük barınma alanlarına günde 2 ton su arıtacak kapasitede 4 adet su arıtma cihazı kurulmuştur. Her birinin günde yaklaşık 700 kişinin içme suyuna erişimi hedeflenmektedir.	<u>2.800</u>
<u>Tamamlandı</u>	WASH: Hijyen Paketi Dağıtımı (Adıyaman) Adıyaman'ın farklı lokasyonlarında toplam 7.322 hijyen paketi dağıtılmıştır.	<u>36.610</u>
<u>Tamamlandı</u>	WASH: Kadın ve Kız Çocukları için Bakım Paketi Dağıtımı (Adıyaman) Farklı lokasyonlarda 2.921 kadın bakım paketi dağıtılmıştır.	<u>2.921</u>
<u>Tamamlandı</u>	WASH: Aile Temizlik Paketi (Adıyaman) Kahta, Terman, İpekli ve Cumhuriyet ilçelerinde, bir ailenin ev temizliğinde kullanabileceği malzemelerden oluşan 6.427 temizlik paketi ve 2.601 leğen dağıtılmıştır.	<u>32.135</u>
<u>Tamamlandı</u>	WASH: İçme Suyu Dağıtımı (Adıyaman) Farklı lokasyonlarda toplam 29.010 litre su dağıtılmıştır.	<u>9.637</u>
<u>Tamamlandı</u>	Gıda Güvenliği: Gıda Paketi Dağıtımı (Adıyaman) 5 kişilik bir ailenin temel gıda ihtiyaçlarını karşılayan 882 paketin dağıtımı yapılmış, ayrıca 594 kutu süt dağıtılmıştır.	<u>4.410</u>
<u>Tamamlandı</u>	Gıda Güvenliği: Mutfak Paketi (Adıyaman) Gayri resmi barınma alanlarında, afetten etkilenen kişilerin yemek yapabilmesi için gereken mutfak araç gereçlerinin bulunduğu 801 mutfak paketi dağıtılmıştır.	<u>4.005</u>
<u>Tamamlandı</u>	Barınma: Barınma İhtiyaçları Dağıtımı (Adıyaman) 978 battaniye, 392 yatak, 156 uyku tulumu, 6 soba dağıtılmıştır.	<u>1.340</u>
<u>Tamamlandı</u>	Barınma: Çadır Dağıtımı (Adıyaman) 376 çadır dağıtılmıştır.	<u>1.880</u>
<u>Tamamlandı</u>	PSS: PSS Paketi Dağıtımı (Adıyaman) Farklı yaş grupları için tasarlanan ve çocukların kırtasiye ve oyun ihtiyaçlarını karşılayacak 682 PSS paketinin dağıtımı yapılmıştır.	<u>682</u>

<u>Tamamlandı</u>	Gıda Dışı İhtiyaçlar: Kıyafet (Adıyaman) 15 Mart'ta meydana gelen sel sonrası çizme, yağmurluk gibi koruma ekipmanları da dâhil olmak üzere, farklı beden ve yaş gruplarının ihtiyaçlarına yönelik toplam 3.366 kıyafet dağıtılmıştır.	<u>3.366</u>
<u>Devam Ediyor</u>	WASH: Duş Konteyneri kurulumu (Kahramanmaraş) Dulkadiroğlu'nda Kafum Fuar Merkezi, Şeyh Adil Mahallesi ve Onikişubat Avşar (KSÜ Mühendislik Fakültesi) bölgelerine kadınlar ve erkekler için toplam 28 duş ünitesi kurulmuştur.	<u>4.200</u>
<u>Tamamlandı</u>	WASH: Su Depoları (Kahramanmaraş) İhtiyaç analizi sonrası belirlenen bölgelere 3 bin litrelik 36 adet su deposu kurulmuştur.	<u>7.200</u>
<u>Tamamlandı</u>	WASH: Kadın ve Kız Çocukları için Bakım Paketi Dağıtımı (Kahramanmaraş) Barınma alanlarında toplam 1.938 adet kadın ve kız çocukları bakım paketi dağıtılmıştır.	<u>1.938</u>
<u>Tamamlandı</u>	Barınma: Çadır Dağıtımı (Kahramanmaraş) 20 Nisan'da meydana gelen sel ve hortum sonrası barınma alanları zarar gören afetten etkilenen kişiler için 351 çadır dağıtımı yapılmıştır.	<u>1.755</u>
<u>Tamamlandı</u>	Gıda Dışı İhtiyaç: Aile Paketi Dağıtımı (Kahramanmaraş) 5 kişilik bir ailenin şarj aleti, fener gibi gıda dışı ihtiyaçlarını içeren 51 adet aile paketi dağıtılmıştır.	<u>255</u>
<u>Tamamlandı</u>	WASH: Aile Temizlik Paketi Dağıtımı (Kahramanmaraş) Bir ailenin ev temizliğinde kullanabileceği malzemelerden oluşan temizlik paketinden 1.238 adet dağıtılmıştır	<u>6.190</u>
<u>Tamamlandı</u>	WASH: Hijyen Paketi Dağıtımı (Kahramanmaraş) Gayri resmi barınma alanlarında 3.748 hijyen paketi dağıtılmıştır.	<u>18.740</u>
<u>Tamamlandı</u>	Gıda Güvenliği: İçme Suyu Dağıtımı (Kahramanmaraş) 140 litre içme suyu dağıtılmıştır.	<u>46</u>
<u>Tamamlandı</u>	Gıda Dışı İhtiyaç – Mutfak Paketi Dağıtımı (Kahramanmaraş) Gayri resmi barınma alanlarında, afetten etkilenen kişilerin yemek yapabilmesi için gereken mutfak araç gereçlerinin bulunduğu 1.415 mutfak paketi dağıtılmıştır	<u>7.075</u>
<u>Devam ediyor</u>	Acil Ruh Sağlığı ve Psikososyal Destek / MHPSS (Adıyaman, Kahramanmaraş, Hatay, Şanlıurfa) MHPSS çalışmaları kapsamında, özellikle kadınlar ve çocuklar olmak üzere, afetten etkilenen kişiler için psikolojik ilk yardım, psiko-eğitim, psikososyal destek etkinlikleri ve bireysel psikolojik destek sağlanmaktadır.	<u>23.322</u>

Hayata Destek'in deprem bölgesinde sağladığı insani yardım, Diakonie Katastrophenhilfe (DKH), Caritas Germany, Action Against Hunger (Spain), UNICEF, UNHCR, Concern Worldwide, Save the Children International, World Vision, Turkey Mozaik Foundation, Turkish Philanthropy Funds (TPF), Vitol Foundation, Danish Refugee

Council, Sivil Toplum İçin Destek Vakfı (STDV), Stiftung Mercator, Terre des Homes (TDH) Germany, EBRD Community Initiative, King Baudouin Foundation, Give 2 Asia, Stichting Vluchteling (SV), The Center for Disaster Philanthropy (CDP), Choose Love ile kurduğu ortaklıklar ve kurumsal bağışlar sayesinde mümkün olmaktadır.

5. Koordinasyon

Hayata Destek Acil Durum Koordinatörü, Saha Koordinatörleri ve Alan Koordinatörleri, Valiler, Kaymakamlar, AFAD yetkilileri, belediyeler ve il düzeyindeki müdürlüklerin ilgili tüm temsilcileri, STK'lar ve sivil toplum kuruluşları ile iletişim halindedir. Hayata Destek, tüm sektör koordinasyon toplantılarında da mevcuttur. Hayata Destek Derneği, koruma sektöründe eş lider olarak belirlenen Sığınmacılar ve Göçmenlerle Dayanışma Derneği'yle birlikte (SGDD-ASAM), çocuk koruma sektöründe eş liderlik görevini üstlenmiştir.

Deprem müdahalesinde faaliyet gösteren ve destekleyen yerel ve ulusal STK'lardan oluşan Türkiye İnsani Forumu (TİF), saha temsilcileri il bazında yerel inisiyatiflerin, STK'ların ve platformların çalışmalarını desteklemektedir.

Türkiye İnsani Forumu, Adıyaman, Malatya, Kahramanmaraş ve Hatay illerinde "Kore STK'ları Denizaşırı Kalkınma İşbirliği Konseyi" ile saha ziyaretleri yaparak yerel STK'ların ve sivil inisiyatiflerin faaliyetleri, ihtiyaçları ve beklentilerini anlamak için görüşmeler gerçekleştirmiştir.

6. Emniyet ve Güvenlik

- Artçı sarsıntılar bölgeyi etkilemeye devam etmektedir. 12 Ağustos'ta Malatya merkezli ardı ardına yaşanan, en yükseği 4 şiddetindeki depremler, paniğe neden olmuştur.
- Hasarlı binaların yıkımı ve moloz kaldırma çalışmaları sırasında oluşan tozlarda zararlı maddeler olduğu bilinmesine rağmen tozun önlenmesi için sulama/nemlendirme gibi önlemler alınmamaktadır.
- Enkazların henüz kaldırılmaması, ağır hasarlı binaların yıkılmaması, bölgede henüz sağlıklı ve güvenli barınma koşulları oluşturulamaması, temiz suya ve tualete erişimin kısıtlı olması sağlık sorunlarına yol açmaktadır. Bitlenme, uyuz ve bağırsak enfeksiyonu vakaları devam etmektedir.
- Deprem bölgesi aşırı sıcakların etkisi altındadır. Sıcaklarla beraber ortaya çıkan sinek, haşereler, böcek, kemirgen ve yılanlar özellikle çadır alanlarında güvenlik ve sağlık riski oluşturmaktadır.

8. İletişim Bilgileri:

	İsim	E-posta adresleri
Yönetici	Sema Genel Karaosmanoğlu	sgenel@hayatadestek.org
Proje Koordinatörü	Emre Acıkaraoğlu	eacikaraoglu@hayatadestek.org
Proje Geliştirme Yöneticisi	Aslıhan Hatunoğlu	ahatunoglu@hayatadestek.org
İletişim Yöneticisi	Çiğdem Güner	custa@hayatadestek.org
Kaynak Geliştirme Yöneticisi	Ceyla Altındış	caltindis@hayatadestek.org

EK: Hayata Destek Acil Durum Müdahalesiyle İlgili Sosyal Medya ve Video İçerikleri

Hayata Destek'in acil durum müdahalesiyle ilgili diğer içerikler derneğin [Instagram](#), [Facebook](#), [Twitter](#), [Linkedn](#) ve [Youtube](#) hesaplarının yanı sıra [web sitesinde](#) de yer almaktadır.